

List izhaja vsak petek

n velja za navadne naročnike s poštino vred in v Gorici domu poslan: za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 s., za četrto leta 80 sold. — Kdor sam po-nj pošilja, plača 2 g. 50 s. Za ude kat.-pol. društva je naročnina določena v društv. pravilih. Posamezni listi se prodajajo po 6 sold. pri knjigarju Sohar-ju na Travniku.

GLAS

Naročnina in dopisi

naj se blagovoljno pošiljajo opravniku in sovredniku **Matiji Kravanja-I** v nunskih ulicah h št. 36. Vse pošiljatve naj se frankujejo. Rokopisi se ne vračajo. — Oznanila se sprejemajo. Plača se za navadno vrstico, če se naznanilo samo enkrat natisne, 8 sold., če dvakrat, 12 s. če trikrat, 15 s.; za kolek vsakrat 30 s.

Kako krivične so oporeke današnjih brezvernežev zoper vero.

(Studija za misleče.)

(Dalje; gl. 1. 5.)

Vednost, umetnost, delovanje, skerb, čast in slava, vse in vse samo za želodec, brez kacega višega namena! Živeli želodčarji in želodoslovje! — O kako reven bi bil potem človek ravno zarad mišljenja in bogatejših zmožnost med vsemi živalimi! Tem deli že sama narava pripravno hrano; človek pa bi delal z vso močjo, da utolaži nikdar nenasitnega, gerdega mučitelja in trinoga? Tedaj, da bi se temu bolj ustrezalo, se je, odkar človeštvo životari, vojskovalo, delalo, govorilo, pisarilo, — samo želodcu na ljubo, da je pošiljal v glavo neslane, pregrešne in vsaktere hudobne nakane!

Ali ni to nekaj, vprašam, kar vse čine v zgodovini sramoti? —

Živali slači spomlad, oblači jesen; človek pa jim jemlje volne, ter si izposojuje še marsikaj iz rastlinstva, da se varuje zoper mrz in vročino. In pri vsem tem bi bil vspeh in namen vseh vednost in vse obertnije tako ničev, da se poganjamo in trudimo doseči stan, bodi si že kakoršen koli, za kterelega bi marsiktera žival svojega ne zamenjala. Ako je človeško življenje tako malo vredno, ni mar po smislu brezvernežev sleherna podpora stradajočih revežev smešna, pregrešna, ker bi se jim le terpljenje podaljševalo? Ali ne bi bil po tem ves svet, vsa preteklost velikanska laž, opirajoča se na stršanko zmoto?

Ali se z bervi, na kateri veljajo taka načela, ték življenja ne vidi kalen? ali valovi niso nevarni, ne dereči?

O dereči so, tako dereči, da segajo góri na berv (v brezversko življenje) in grabijo — brezverneže z nje, ter jih tirajo v žalostno prihodnost, strašno — večnost. V dokaz nam služijo brezštevni samomori.

Ako brezverstvo človeštvu temelj podira, ruši, ter življenje greni, gonobi; a vera ga uterjuje, krepí (očitno nam to pričajo posamezni narodi, družbe in družine), ter življenje sladi, blaži: zamore li kdo terditi, da brezverska omika že zadostuje, da je tako mogočna vera samo poezija? ..

Ako bi družega brezverneža, ki še nehoté žaluje po sobratu ugrabljenem od brezverstva, vprašal: Dragi, ako že nad vsim dvomiš, to moraš verjeti, da sva tukaj s telesom nazoča in da govoriva! Tudi to priznaš, da imava na tisuče prednikov, katerih trupla so se že kemično spremenila; ugovarjaš pa, da se ti Mojzesova povestnica tako nenavadna zdi, da ji ne moreš verjeti! Od kod pa je vendar človek? ...

Je mar iz oserčja zemlje prilezel in prišedši iz morskih žival prestopil v štirinogate, poslednjič v opico ter na zadnje na noge stopivši sam seboj jel govoriti? Bi vse to ne bilo nenavadniše od povestnice Mojzesove, kateri je pred toliko časom o začetku človeškega rodu govoreč prerokoval od človeka: „praesit universae“ *), kar se dan na dan bolj vresničuje, in zlasti v tem stoletji! Ni to dokaz, da je resnično Bog človeka z neumerjočo dušo ustvaril? —

Nezmožen kaj odgovoriti — brezvernež odhaja s posmehom in zabavlja mernirajoč: „Fanatik! kaj je tebi mar za mojo dušo, kaj meni za Boga? Videl ni sem niti one, niti tege; verjamem samo to, da živim in si ne ubijam glave s praznimi rečmi!“

Da bi bili za takega zastoj tudi obširni dokazi vsak sprevidi; spoznamo pa tudi, da enak bogatje je novi Pilat s svojim vnemarnim klicem: „Kaj pa je resnica?“

Pravijo: z vero se omiki nasprotuje; se bo mar pa po navedeni brezverski peti napredovalo, če bomo vse, kar nam je neljubo, ali kar ne vidimo, zametovali klicaje: „kaj meni mar?“

Smešno je, kar taki kričavci terdijo, da je vera samo za slabe glave, ljudi kratkega uma. Razlagamo si pa lahko, ako pomislimo, kaj je njih bog; a nikakor ne, ako nam je znano, kdo so oni, ki odhajajo v življenje z geslom: „kaj meni mar za Boga, za dušo?“ Tako kličejo, kateri so nezmožni pogledati za ped daleč okoli sebe, bodisi v sedanosti, bodisi v preteklosti, ker zavoljo poveršnosti, ki nobene terdne podlage nima, tudi nikoli samostojno ne mislijo, temuč kupujejo si vse misli, vse prepričanje za dennr skoz celo leto.

Ne motijo se s celoma, kar se tiče njih samih, ako terdijo, da so misli sama poraba tvarine: saj hlaçon prevaževa iz mest in v mesta in vse kraje, in pismonosci v pisarne, delalnice in prodajalnice pod pazduho za nje donašajo misli v človeštvo sramotečih spisih takih lažipiscev, ki so tako daleč zabredli, da ne spoznajo več resnosti zemeljskega bivanja, kajti davno že so pozabili namen človekov. Naj večje gorjé je, da se jemljejo naj gerši laži in obrekovanja vse za gotovo blago. Ker se ne verjame resnica, se današji svet oklepa z živo vero krivice, zvijače, zmote, sploh: neresnice. Mnogi zarad zločnosti nič ne premislijo, drugi si pa ne znajo pomagati zbog nezmožnosti v presojevanji.

O svet, kdaj boš spoznal, da ti jemlje brezverstvo neogibni pogoj k daljnemu obstanku, podlago vseh podlag, namreč resnico! —

(Konec pr.)

Dopisi.

Iz Loma, 16. svečana. [Svarilo šganjepivcem]. Včeraj smo imeli tukaj žalostno dogodbo. Došel mi je bil zjutraj glas, da po noči od 14—15. t. m. je nek Lokovčan na poti proti Lokoveu v gojzdu nad Lomom zmrznil. Nekaj časa potem se mi je pa povedalo, da je še duh v njem: toraj hitim, da bi mu vsaj sv. olje podelil, in zraven skušal s pomočjo snega, ki tamkaj na debelem leži, ga smrti rešiti. Pa še predno do kraja nesreče pridem, že vidim, da ga na sanéh (vlakah) v Lom doli peljajo. Zdaj so ga položili v neko hladno sobo, kakoršna mora vselej biti pri takih primerljajih, izrezali mu iz nog dolge škornje in nogovice, in sè snegom in mrzlo vodo neprenehoma umivali in drgali roke in noge, ki so bile že trde, kakor rog. Samo na prsih je bil še gorak. Ta operacija je pomagala, ker kmalu so bile roke in noge zopet gibčne postale. K zavednosti pa vendar nesrečnež ni še prišel. Danes so ga Lokovčani naprej na dom po snegu odpeljali. Sreča njegova, da je sneg pot postrojil, sicer, ako bi bil tudi celó zdrav, ne vem, ali bi ga bili živega domov pritirali!

Pri tej priliki je dobro opomniti ljudi, da takim nesreč-

*) Naj gospoduje — čez vso zemljo. Mojz. I. 26.

nežem se ne pomaga z gorkoto, ampak sè snegom ali ledom, ki se okoli zmrzlih udov stavi, ali z mrzlo vodo, v kateri se mora kopati. Greti ga, bi bilo toliko, kakor mu strupa dati, Dajati se mu mora tudi po malem morne (mlačne) pijače, juhe, mleka itd.

Vprašam pa, ali bi ne zaslužil tisti, ki je nesrečneža, ki je bil že na pol mertev v nek senik zlezal, po dolgem iskanji za srečo našel, in ga gotove smrti rešil, ali bi ne zaslužil, pravim, kaj nagrade, posebno ker je reven bajtar, in mu menda še v zlahti nič ni?

Iz te nesreče naj bi se pa naši gorjani učili, — posebno zdaj, ko je vino drago, in se je žganjepitje tako širiti začelo, kar je posebno po zimi popotnikom nevarno, — kako človek s to smrdljivo in strupeno pijačo lahko ob dušno in telesno življenje pride. Kako strašno, v pijanosti umreti!

Z Goriškega, 26. febr. (Pohlevna pa potrebna prošnja). Bil sem pred nekaterimi dnevi v družbi, v kateri smo se pogovarjali o znanem prepiru med Sočani in Ex-Sočani. Pri tej priliki je, se ve da tudi na rešeto prišel blagi domoljub, č. g. M. V. i njegov nasprotnik, Sočin dopisnik iz Tomina (?) pod firmo „en duhoven“. Resultat tega pogovarjanja je bil za me ta-le: Sočani se še vedno bahajo da imajo med seboj enega duhovnika, *) kateri jim svoje ime posojuje v nečastno polemiko z značajnim (Da ta pridevek še vedno pristojna rečenemu g. V. in tudi drugim gg. duhovnom, koji so, i koji bodo v kratkem „Sočo“ zapustili, hočem, če bo treba, ob svojem času dokazati.) i rodoljubnim g. V., da so še sedaj tega prepričanja, če tudi so oni bezbožni dopis dementovali vsi duhovni tominske dekanije. Žalostno i sramotno bi bilo, če je res oni dopisnik ud goriške duhovščine. Pa, če je vendar temu tako, bilo bi, se ve da, najbolje da je njegovo ime nepoznano i da se njegove zmote s plaščem pozabljenja zagrnejo; ker pa tega sam noče, marveč se z vednimi dopisi občinstvu kaže, ter tim priliko daje, da se sumnič ena ali druga morda nedolžna oseba, bode menda najbolje, da temu zajcu lož najdemo s tim, da se vsi na lov na njega vzdignemo. Pa kako? Nek čestit župnik mi je v zgoraj omenjeni družbi rekel, da edina pot dopisnika najti, bila bi ta, da vsi duhovni urednika „Soče“ tožijo, češ, da enemu izmed njih ovakove bezvestne dopise podtika. To bi bilo sicer resnično gotova, nu pretežavna pot.

Zato pa mislim, da bode najbolje, da si vzamemo v posnemovalni zgled vrlo tominsko duhovščino, ter da se po vseh dekanijah tako dolgo z podpisi oglašamo, dokler dopisnika najdemo, ali mu vsaj veselje do nadaljnega čečkanja vzamemo. Če bi pa vendar tobožni duhovni (!) dopisnik korajžo do hlimbe imel, bodo vsaj liberalni ž njim lahko ponosni. Rad bi še tudi nasvetoval, da se v tem zmyslu prvi oglase čč. gg. Komenske dekanije. Nikar se ne čuditi, da želim ravno Vaše podpise prve imeti, kajti glavni vzrok te moje želje Vam kaj nerad naznam, marveč Vam za zdaj raji povem samo podredna vzroka in ta sta sledeča: 1.) Službuje onaj č. g. župnik, kterega sem zgoraj omenil i kateri me je hoté ali nehoté na to misel napeljal, v Kraškej dekaniji i upam, da se bode on prvi lotil stvari, ktera bode zmeraj holj vpljivna, če jej bode začetnik kak župnik, ne pa boren „kaplanček“. 2) Sem jez sam rodom Kraševce, ter močno želim, da bi duhovni pastirji mojih rojakov prvi oprani bili vsake zlobne sumnje. — To je moj svet, in če se ta tudi uredništvu „Glasa“ uopada *), naj ga razglasi ter dotičnim duhovnom v izpeljavo priporoča. Če bi se pa kdo nad njim spotikal, pripravljen sem mu na zahtevanje še bolj jasno odgovarjati.

Iz Gorice, 26. febr. (V tukajšnjem centralnem bogosl. semenišči) smo imeli za konec pusta tri prave lepe večere. Je

*) Kako so ga vendar potrebni! Znamenje, da brez duhovnov ne more njihovo društvo obstati. Pis.

*) Uredništvo „Gl.“ želi, da bi se ta pravda, kakor hitro je mogoče, končala. Uredništvo dovolj ve; škodovalo pa ne bo, če se dopisnikova želja izpolni. Ur.

že nekaj let, kar se napravljajo v sem. pustne zabave. Poprej se je vršilo vse le med domačimi. Ker so se pa mnogi zunanji gospodje želeli udeležiti teh veselic, o katerih so slišali, da so vendar kaj več vredne, ko da bi jih zakopavali med štiri zidove, dopuščajo se poslednja leta tudi povabljeni noter — duhovsk. in svetnega stanu. In prav hvaležni smo za to vrlemu g. ravnatelju, mons. dr. Hrastu. Naše semenišče je — če ne svet na malem, kakor v Rimu propaganda — pa vsaj Primorsko na malem. To je razvidno že iz programa letošnjih veselic. Nate ga!

I. večer. 1. *Scherzo comico* di prologo; 2. *Plesalna* — zložil Abt; 3. *Gradič bieli*, Lisinski; — 4. *Juri Trček*, šaloi-gra v 2 dejanjih; 5. *Figaro* nell' opera „*Barbiere*“ di S. Rossini; 6. *Moj dom* — zložil Nedved. — *II. večer.* 1. *Što čutiš* — Dav. Jenko; 2. „*Osveta*“, žalotna igra u tri čina sa uvodnim činom; 3. *Terzetto* nell' opera „*Crispino e la Com-mare*“, Ricci; 4. *Popotnik*, — poje zbor s tenor solo-m, zl. Nedved. *III. večer.* 1. *Sabljo moja*. — Davorin Jenko; 2. *Sokrat pri Diogenu*; — dvogovor; 3. *Ponočni pozdrav* z bariton solo-om od A. Nedveda; 4. *Coro „Il Bandito“* — nell' opera „*Ernani*“; 5. „*Camera incantata*“ — Farsa con *scherzo comico*.

Obširno popisovanje ali recenzovanje raznih toček ni namen tem vrsticam; le nekaj pojasnil naj dodam programu. „*Juri Trček*“ in „*Osveta*“ ste izvorni igri; zložila sta ju za to priliko 2 bogoslovca, ki sta bila tudi glavni osebi pri izvrševanju. *Juri Tr.* je samec, okoren Gorevec, ki bi se rad oženil, pa zaradi nekkih zadržkov mu ne gre vse prav gladko. Občinsk (po občeni z mestom pokvarjen) posel mu vdihne misel, da utegne stvar iti tudi brez gosp. fajmoštrovega in županovega dovoljenja. To potrdijo 4 iz šol izgnani dijaki, ki *Juriju*, kteremu je denarja manjkala, tudi še svetujejo, naj bi se vpisal v Trstu v mavtarsko društvo, češ, da tam dohode 100 rumenjakov. J gre v Trst; pride bolehav v gostilnico, kjer je bil 1 omenj. dijakov natak; zdel se je *Juriju* znan, on pa je tajil, da ga pozna. Poklicani zdravnik je bil tudi 1 dijakov. Tega *Juri* med drugim vpraša, kje sprejemajo mavtarji nove ude. Zdravnik imajoč ga za norca mu reče, naj gre gori h kapucinarjem ter naj praša po br. Pankraciju. Kmet to stori. Kapucin je bil 3. izmed gori omenj. studentov. V samostanu je bil pa tudi še 4. dijak, ki se je ravno napravljajal na odhod v misijon v Afriko. Tu se vsa reč razvozlja. *Juri* se spreobrne, sklene ostati samec, biti priden itd. — Značaji so skoz in skoz resnični, vse je po živi sedanjosti posneto. Ne vem, ali bi g. L. bolj čestital kot pisalcu in psihologu, ali kot igralcu (*Juriju*). Enmalo preveč karikoval je okorneža J. Tudi drugi so prav dobro igrali. — Hrvaška „*Osveta*“ je jako umetno zapletena igra. Predmet: Morenjê naj dražih sorodnikov po peklenskih zvijačah svobodnih zidarjev, kterih drug drugemu ne zaupa, je drug drugemu orodje ali predmet maščevanja. Morala: spoznanje. — Občudovali smo plemenito vedenje isterskih Hrvatov pri igranju. Drastičen je bil sprejem novega uda v društvo. —

Italijansko je šlo vse gladko. Veliko smeha je vročil „*Figaro*“ (dva večera), še več *Terzetto* („*Crisp. e Com.*“; 3. večer ponovlj.) Igrali so 1 Ital., 1 Slov. in 1 Hrvat. — „*Il Bandito*“ je že od lani znan; moral se je letos ponavljati. Vseh 3 zabav vredna sklenitev je bila „*Camera incantata*“ (zacoprana soba v gostilnici), v katero sta prišla po gostilničarjevi pomoti 2 potovalca. — „*Scherzo comico*“ je šaljev razpor med igralci, mašinstom impressariom in občinstvom. — Glediščni oder, letos razširjen in obnovljen, prekosi mnogo meni znanih čitalniških in družih privatnih odrov. Kostumi (obleka) so bili deloma za vsako javno gledališče pristojni. — Tako so ugnali naši gg. bogoslovci pusta; umaknil se je postu, ki bo pa tudi pust gledé na pripravljanje k preskušnjam, gledé na pomanjkanje jutranje žemlje itd. — Še tega-le vtisa ne morem zameščati. Premišljujočemu človeku kaj dobro de *vzajemnost* med raznimi narodnostmi v poliglottnem semenišči.

Bodi si pri petji, bodi si pri igrokazih: — vsak je za vse, za kar je le zmožen. „Figaro“ n. pr., „il barbiere di qualità“, s katerim so se Italijani (poslušalci) ponašali, je — živ Hrvat; ginljivo-tužno petje v „Osvěti“ se je razlegalo iz slovenskih ust in g. „dottore“ v „Crispino“-u s piemonteško brado je z našega spodnj. Kraso doma; itd. Narodska vzajemnost v občnem primorskem zavodu je na veliko čast gojiteljem in gojencem — prihodnjim apostelnim kršč. ljubezni, možem, katerim bo treba nad strastmi in strankami razburjenega sveta stati. — Glejte, to je „mračnjaštvo“, ki se goji v bogosl. semeniščih, ktera so dandanašnji mnogim trn v peti.

En poslušalec.

Ogled.

Avstrija. Gotovo je zdaj, da Poljaki drž. zbor zapustijo, ko pride na dnevni red volilna reforma. Želeti bi bilo, da bi tudi Dalmatinci to storili; o Črnetu trdijo „Nov.“, da je tudi gotovo, da pojde. *) Razpor med centralisti v ustavnem odseku se je ulegel; tako naglo gre zdaj odsekovec pretresanje vol. reforme spod rok, kakor da bi se bali resnice starega pregovora: periculum in mora (nevarno je, muditi se). Prvo breme peticij proti vol. ref., ki jih je kn. Lobkovic izročil cesarju, dalo je Nj. vel. ministerstvu v presodbo in sporočenje. Iz tega sklepajo centralisti, da njih reč dobro stoji, akoravno jih po drugi strani groza spreleta, ker so čuli, da so se neke federalistovske pošasti (grof K. Hohenwart, gr. H. Klam Martinec, Rieger) na Dunaji prikazale, in da se pogovarjajo z znanim ogerskim konservativcem P. Sennyey-em pri grofu Fr. Falkenhayn-u. Kako jim je to pustne veselice ogrenilo! — O finančnem odseku posl. zbornice je imel min. Stremayr priložnost povedati, da črteža postav, po katerih se ima uravnati razmerje med kat. cerkvijo in državo (namesti konkordata) v sedanji sejni dobi vlada zboru ne predloži. To so pa prav tiste postave, po katerih se liberalcem že davno sline cedijo in zdaj tem bolj, ko slišijo, kako ubrano se katoličanom gode v Berlinu in v „svobodni“ Švajci. — Stara ljubezen državno-zbornih liberalcev za duhovne se je letos zopet zbudila; pol milijona so odločili (v odseku) kat. duhovnikom v podporo. — *Gospojska zbornica* je obravnala novi kazensko-pravdni red. Zastran porotnikov se je določilo, da naj ima ministerstvo pravico, v kakem kraji sojenje po porotnikih začasno ustaviti, ko bi se mu to primerno zdelo. — Za Predarlsko so razpisane zasilne volitve za drž. zbor; za Kranjsko in Tiroljsko pa ne, ker ministri vedo, da ne bi v teh deželah nič opravili. — S cesarskim patentom je napovedano zborovanje *delegacij* za 2. dan aprila.

Vnanje države. Na Španjskem razglasa vlada vedno red in mir, pa bržkone se že sama svojega papirnatega miru boji; gotovo je, da so bile že v mnogih mestih krvave homatije in ravno se poroča, da tudi v Madridu morajo že z vojaki „mir“ — brzdati. Neka republ. stranka hoče imeti federalno republiko (vsaka nekdanjih držav naj bi bila za se republ., blizo kakor so v Švajci kantoni). Na čelu Karlistov je zdaj don Karlos sam. Internacionalci se tudi že prikazujejo. Srečna dežela!

Nemčija. V Torunu (nekdaj poljskem, zdaj pruskem mestu) se je obhajala pretekle dni 400letnica *Nikolaj Kopernikovega rojstva* (19. febr. 1473); sešli so se bili učenjaki iz vseh krajev. Čudno je, da je Kopernik, kot kanonik, kaj — znal; še čudniše pa, da hodijo današnji emancipirani znanstveniki tacega polo-sredovekovnika slaviti! (Umril je K. l. 1543, v katerem letu je bil izdal svojo veleimenitno

delo: „De orbium coelestium revolutionibus“, posvečeno papežu Pavlu III.)

Nasilstvo proti katoliški cerkvi na Pruskem je vzbudilo vspešen odpor od strani škofov in katoličanov, katerim škofje družih dežel krepko pritrjujejo.

V Švajci se preganjanje katoliških škofov in duhovnov čedalje bolj širi. — Ko so 17. t. m. genevskega škofa Mermillod-a, — švajcarskega državljana in genevsk. meščana meni nič, tebi nič čez mejo spravili (v francosko mesto Ferney), govoril je — jemaje slovo od spremljajočih ga oseb te-le besede: „Bog daj, da bi, kar ste zdaj nad mano izvršili, ne postalo vzrok nesreč za vas in za mojo deželo ali za moje preganjalce; Bog jim odpusti in jih blagoslovi! Vlada genevska, ktera sprejmlje vse komunarde (t. j. take, kakor so predlanskim v Parizu nedolžne ljudi morili in hiše požigali), izgnala je danes enega državljana domačina. Moja domovina je oskrunjena, in to me žali. Ne razumem, zakaj se tako bojijo blagoslovljene vode oni, ki se petrolja nič ne bojé.“ — Novega pregovora bo treba: Svoboda, kakor v naj svobodniši Švajci.

Domače novice.

(*Letošnji postni pastirski list*) našega prevzv. kn. nadškofa obravnava zapoved zastran obhajanja nedelj in praznikov. Pač primerno je to sedanjemu času, ko denarja lakomni sebičneži ubogim fabriškimi in enakim sužnjam še *enega* dne v tednu ne dovoli, da bi se odpočili; in potle še tožijo cerkveno oblast, da jim sè svojimi procesijami delalnih rok odteguje! Kajti res je neki, da so nekteri lastniki fabrik poslali (vsled romarskega shoda 2. sept. l. l.) namestništvu prošnjo, da naj bi se o delavnikih procesije odpravile! Privoščite delalcem *praznik*, — ob delavnem bodo že vedeli, kaj jim je storiti.

(*Duhovska prememba*). G. Alojzi Carli, koop. v Križu, pride za koop. v Miren, na mesto g. Iv. N. Stres-a, kateri se je moral zarad bolehnosti podati začasno v pokoj.

(*Postne vridige*) v veliki cerkvi v ital. jeziku il. a O. I. Stocchi iz Pize (na Toskanskem) doma, kakor po navadi, ob nedeljah (ob 11. u.), in ob torkih, četrkih in petkih (o 5. u. popoldne); pri sv. Ignaciji, v nemškem jeziku O. Julij Herden iz pruske Slezije, (ob sredah (ob 4. u. pp.) in nedeljah 10^{1/2} u. dp.) Slovenske pridige so ob nedeljah in petkih ob 6. u. zjutraj pri sv. Ignaciji.

Razne vesti.

— *Naprošeni smo objaviti*, da oni dopisnik v 7. štev. „Soče“ iz Bovškega ne stanuje ne v Bovecu, ne v Logu, ne v Soči, ne v Trenti, ne na Serpenici, in ne na Trnovem.

— *Peticije do Nj. Veličanstva* proti neposrednjim volitvam so nam dosedaj došle: iz Volč, podpisanih 85; iz Št. Florjana (152) in Št. Mavra (19), skupaj 151; iz Šmarij, p. 51; iz Renč (Bukovice in Gradišča), p. 50; iz Komna p. 30; iz Gabrij, p. 28; iz Jagodišča, p. 54; iz Černič (in Gojač), p. 56; iz Podmelec, p. 27; iz Škrbine, p. 29; iz Cirknega, p. 55; iz županije Št. Martin (Kujsko, p. 41; Vipolže, p. 48; Št. Martin, p. 22; Kozana, p. 101; Vedrijan, p. 48; raznih p. 5), podpisanih skupaj 255. Kjer je primeroma malo podpisov, so skoraj zgolj lastnoročni podpisi; pri drugih je obilo sicer le podkrižanih, pa več del v priča dveh prič.

— *Glede vesti o tominskem okr. glavarju, namestn. svet. g. Winkler-ju* v zadnjem listu „Glas-“a smo dobili od več strani poročila, iz katerih posnamemo, da ni tako, kakor je „Sl. Nar.“ poročal in tudi „Gl.“ nekaj omenil. Župani ne vedo nič o kaki *okrožnici*, ali kakoršnem si bodi *uradnem činu* zastran peticije do cesarja zoper volilno reformo.

*) Tem lože zdaj gre, ker se ima po dotičnega odseka nasvetu razprava o železnici predelski odložiti za takrat, ko bo zbornica že po novem (po direktnih volitvah) sestavljena.

Za nove zvonove na sv. Gori

so darovali:

V. č. g. Št. B.	10 gl.	— kr.
„ „ „ S. Gab.	3	— „
Farmani v Šmarijah	6	93 „
„ „ Komnu	10	50 „
„ „ in duhovni v Rihenbergu	57	— „
„ „ v Logih 55 g., vikar 3 g., penz.		
„ „ v 2 g., skupaj	60	— „
„ „ Lokavec-u (vikar 10 g., skupaj	85	28 ¹ / ₂ „ *)
G. J. Juvančič posestnik v Desklah	2	— „

Listek.

Na pepelnično sredo.

Bil je!

Tolst možak — okroglega, jasnega lica, vesele krvi je živel med nami. Po življenji bil je — epikurejec, lahkoživec; po narodnosti kozmopolit, — po veroizpovedanji „konfessionslos“! Rad je pil in pel in se veselil; geslo mu je bilo: „Ede, bibe, lude“ („jej, popivaj, vživaj“)! Nosil je čudno, smešno obleko; nikdar nij kazal pravega lica — kakor lažniki in hinavci —, ampak vedno si je natikal tuje obraze in sicer vsak dan druge; rojil in rogovilil, plesal in motovilil je vse noči. Bil je prvak vseh veseljakov, in vendar smo mu rekali: „Pust“! Zakaj to? ne vém! Imé pa mu ne pristoja; *pust* nij bil *Pust*! Pustega človeka imenujemo onega, ki se v družbi le nemo in kiselo drži, ki nič ne pripomore k splošnemu veselju, ki radost še le kali in kazi. Ali je bil *tak* naš možak? Nikakor ne! Ko se je on oglasil, prišlo je veselje v deželo, prinesel je sabo petje in vriskanje, rajanje in razsajanje. Posebno v mestu, — ko se je pripeljal va-nje, — kaka sprememba! kaka živahnost! Mlado in staro je vnovič oživelo. Igre, opere, koncerti, besede, venčeki, se povsod napovedujejo in izpeljujejo.

„Piščalke, gosli se glasijo,
Vrsté plesalcev se vrtijo“.

Mlada kri se vrti in očeta Kurenta (*Pusta*) časti, in celé že redkolase in velolične mamke so se ti zopet pomladile! V redke lase so si napletle kodrov, ki so rasli na temenu čvrste selske deklina (nespametnica je židu prodala svoj najlepši naravni kinč, da si morda kupi nične zlate pene ali drugega malovrednega lepoticja!), ruméno že ustrojeno kožo so ugladile in omládile s kupljenim mladilom in rudečilom — in zdaj, ko lice laže, da so zopet mladé in krepké, začne jih srbeti, začno se vrtéti! Odpustimo jim to malo pomoto! Kedó more biti vedno pameten?!

Takó je vzbudil poredni *Pust* povsodi vesel hruš in truš, dir in dej, nopsasa in hejsasa!

A vse to je — *bilo* — pa je — *minilo*! Nocoj o polnoči je bil pokòp. Umrl je veseljak, umrl pri polnih kozarcih: med goslimi in piščalkami je živel; med njimi osivel in odživel.

Pogrebci se vračajo domóv. — Ali kedó joče za njim? Oni, ki so ga najbolj in še preveč ljubili in se ga najbolj in še preveč veselili, — kako pogrebno pesem so mu zapeli? Zdelo se mi je, da čujem nevoljne glasove:

„Le ž njim v pogreba tihe tmine,
O polnoči zmed nas naj zgine!
Zapojmo v grob mu iz vseh ust:
Ne vstani več, nesrečni *Pust*“!

(Jenko)
(Konec prik.)

Poslano.

Iz Renč, 15. febr. — Ne morem si kaj, da bi na „po-

*) Da se vrli Rihemberžanje vselej obnesejo, kedar gre za božjo čast, tega smo še prepričani; da bosta pa veliko manjša vikarijata Lokavec in Logje tako sijajno se obnesla, d to je vse naše nade prekosilo. Zzahvala gre marljivosti, gorečnosti in spo bujevanju č. g. I. Črv-a, vik. v Logih in č. g. A. Šiligoja, vik. v Lokavcu. Iz tega se vidi, kaj veljajo oni strastni napadi, ki letajo od neke stranke na poslednjega gospoda. Ur.

slano“ v 26. št. „Slov. Nar.“, katero je tudi 5. šte. „Soče“, prinesla, nekaj — če tudi malko prepozno — ne odgovoril, ker mi oni 6teri gg. podpisalci istega „poslanega“ očitajo, češ, da jaz sè svojo izpovedjo v „Zg. Dan.“ št. 5. resnici v obraz bijem in da je ves moj sestavek tendenciozen in na to meri, da bi odbor „Soče“ pred slov. ljudstvom onesnažil“ itd. Res je, da nijsem v „Zg. Dan.“ cele razprave o poskušnji sprave razložil, ampak le „resumé“ ali sklep onih 6terih starih odbornikov, koji resnici nikakor v obraz ne bije. Stari odbor ni hotel namreč take sprave, kakoršna bi lahko obe stranki združila, brez da bi pri tem bramba narodnih pravic kako škodo trpela, marveč bi jo še, ker bi se društvo z mnogimi izobraženimi udi pomnožilo, pospeševala. Ta podlaga sprave, katero sem jaz pa brez katerega mandata le kot zasébnik, staremu odboru objavil, ne bi se imela takoj pravilom pridjati, ampak o dani priliki.

Ne vem pa zakaj se te podlage nekateri tolikanj bojè? Tu tiči vzrok vsega sicer omilovanja vrednega razpora. Tudi nijsem jaz nobenega mandata imel od „Soči“ nasprotne ali pravne stranke *) (naj se že kakor hoče imenuje,) češ, da naj odboru naznanim, da je znana lista za novi odbor kak *ultimatum* (skrajni pogoj), ampak sem le kot zasebnik rekel, da sicer bode stalna sprava težko mogoča. (Saj je stavil odbor oni stranki, enake pogoje; zahteval je 6 svojih, kakor ona.) Popolnoma so pa iz trte zvite besede, češ, da g. *Strés* (on je meni le nove kandidate v odbor brez kakega mandata ali opazke pismeno naznanil, in pri zbiranju tistih nijsem jaz nazoč bil) ne pozna nobene vdanosti, *da je absolutist*. Te besede so vse izmišljene ter jaz zarad tega protestujem proti temu, da bi jih bil kdaj o svojem tovaršu izrekel. Rekel sem le zá-se, da dvomim, ako bodo le 4 kandidati od one stranke voljeni, bodo li hoteli volitve sprejeti? A da bi bil kdaj ne pred ne tedaj se tako brezozirno o gosp. *Strésu*, ki se res slehernega sumnjičenja po kaki odvisnosti boji, o „njegovi nevdanosti in absolutni volji“ izjavil, je gola laž. Prašam Vas nadalje, niste li 2krat g. dr. *Abrama* v odbor volili, akoravno ste bili posebno drugikrat prepričani, da ne bode volitve sprejel? Zakaj li niste hoteli dosledni ostati, in 4 one stranke voliti, akoravno ste dvomili, bodoli volitve sprejeli ali ne, da bi ne mogel svét nad Vašim spravoljubljem dvomiti? Kar sem pa jaz posameznim Sočanom očital, sem pozneje v „Glasu“ z resnico dokazal in si še upam trditi in dokazati, kajti brez dokazov jaz nikogar ne sumnjičim. Ako sem Vam pa kako neresnico v bistvenih zadevah povedal, ali cló, kakor pravite, Vas strastno obrekoval, saj veste, kje utegnate, ako me nasprotnega prepričate, zadostenje za razžaljenje Vaše časti najti. Prosta Vam je pot, saj ste rekli in celé nekí v odborovi seji sklenili, da jo boste nastopili!

Svet je že sodil, na kateri strani je pravo, in koliko resnice je na tem, kar sem „dosihmal pisaril“. Se ve, da me Sočani drugače sodijo, a narodnjaki, katerim je tudi za vero več mar, nego za peto kolo, moj odstop in kar k temu sliši, odobrujejo. Kakor sem Vas jaz za eno skušnjo obogatel, tako ste tudi Vi mene za eno škušnjo Vašega nespravoljubja obogateli. Mar bi res društvo „Soča“ in Slovenija škodo trpeli, ako bi se društvo postavilo na versko podlago, katero tóliko drugih domoljubov želi? Pri poštemem političnem društvu bi pa se ne imelo — po mojem in mnogo drugih menenju — potrebno in zdravo načelo prezirati in zarad tega na eno ali drugo zasluženo osébo tóliko ozia jemati. Tú gre za izrečno verska ali kršanska načela, in se ve da, če se s timi ne vjemate, je slehern porazum na narodovo škodo nemogoč. Z željo in nado, da bi se saj s časoma razvedovali in vse, kar je narodu sveto in neprecenljivo, tudi dejansko spoštovali (uvaževali), se („sed sine ira & studio,“ ne kakor Vi menite,) podpisujem

Marka Vales,
bivši odbornik „Soče“

*) Saj me je ona za še vedno „zvestega Sočana“ imela, ter nijsem prav nič z njo obceval. Pis.